

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 010 928/99 1001
Signatura: aa4os202

Oblastní pracoviště č.1
Okresní pracoviště: Praha 1
Jeruzalémská 12

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Speciální školy a školská zařízení pro sluchově postižené a Praktická škola, Holečkova 4, 150 00 Praha 5
Identifikátor ředitelství:	600 171 426
IZO:	048 134 368
Ředitel školy:	Mgr. Vlastimil Vácha
Zřizovatel:	MŠMT ČR Karmelitská 12, 118 12 Praha 1 - Malá Strana
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Plzeňská 115, 150 00 Praha 5
Termín inspekce:	1999-5-26,27
Inspektoři:	Mgr. Zuzana Bečvářová - vedoucí týmu Mgr. Karel Kuchler - člen týmu
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení ZŠ, ZvŠ, SOU, OU.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, třídní knihy, třídní výkazy, evidence žáků, rozhodnutí o vřazení žáků, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, protokoly o přijímacím řízení, osobní dokumentace žáků s postižením, kniha úrazů, personální dokumentace, protokoly a záznamy o provedených kontrolách, statistické výkazy, koncepce školy, pracovní plán školy, výroční zpráva, pracovní řád, vnitřní řád, organizační řád, zápisy z porad vedení, zápisy z provozních porad, hospitační záznamy.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Speciální školy a školská zařízení pro sluchově postižené a Praktická škola v Praze 5 Holečkově ulici č. 4 sdružují speciální základní školu pro sluchově postižené, zvláštní školu pro sluchově postižené, odborné učiliště pro sluchově postižené, střední odborné učiliště

pro sluchově postiženou mládež, praktickou školu, speciální základní školu pro žáky s více vadami, speciální mateřskou školu pro sluchově postižené, speciální mateřskou školu pro děti s více vadami, speciálně pedagogické centrum, internát a školní jídelnu.

V době konání inspekce nebyly provozovány speciální mateřská škola pro sluchově postižené a speciální mateřská škola pro děti s více vadami.

Vedení školy ve svých krátkodobých i dlouhodobých koncepčních záměrech dobře reaguje na měnící se podmínky. V rámci optimalizace postupně přechází na komplexní péči o sluchově postižené děti a žáky, která zahrnuje vzdělávání od zjištění sluchové vady, až do dosažení dospělosti. V letošním školním roce došlo proto ke sloučení se SOU a OU, perspektivní je připojení bilingvní mateřské školy. Hlavním posláním školy zůstává výchova a vzdělávání žáků s těžkými sluchovými vadami, a to i v kombinaci s jiným postižením.

Roční plán práce školy obsahuje konkrétní úkoly v oblasti vzdělávání, personálních i materiálně technických podmínek, zohledňuje všechny oblasti spolupráce včetně spolupráce s rodičovskou veřejností. Konkrétně vymezuje zodpovědnost jednotlivých pracovníků, termíny plnění a kontrol. Součástí plánu je oblast řízení a kontroly, plán pedagogických porad, metodických sdružení a organizace školního roku.

Škola se ztotožňuje s programem totální komunikace, který využívá znakového jazyka, mluvené řeči, odezírání, prstové abecedy, písemného projevu a dalších prostředků.

Organizace pedagogických rad, strukturovaných podle typu školy a zařízení, je z hlediska četnosti, věcnosti i obsahu dostatečná.

Koncepční záměry pružně reagují na měnící se podmínky. Úkoly ročního plánu jsou konkrétně stanoveny, celková úroveň dosahuje spíše nadprůměrné kvality.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Členy vedení školy jsou ředitel, statutární zástupce zodpovědný za OU a SOU, zástupce pro 1. a 2. stupeň základní školy, zástupce pro teoretickou výchovu v SOU a OU, zástupce pro odborný výcvik a vedoucí vychovatel. Tato početná řídicí skupina je v současnosti opodstatněná, neboť v průběhu školního roku došlo k naplňování optimalizačního projektu - slučování škol. Po dokončení optimalizace k 30.6. 1999 a sestěhování do dvou budov je plánováno snížení počtu řídicích pracovníků.

Kolektivními poradními a kontrolními orgány jsou metodická sdružení pro 1. a 2. stupeň základní školy a pro SOU a OU.

Organizační struktura školy je funkční, řízení má průměrnou úroveň.

2.2 Personální struktura

Ve speciálních základních školách a ve zvláštní škole pracuje deset pedagogických pracovníků včetně ředitele školy. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., splňují všichni. Vedení školy se snaží odborné a pedagogické způsobilosti učitelů maximálně využívat, vzhledem k nízkým počtům žáků na 2. stupni základní školy však nelze kvalifikovanou výuku zajistit ve všech předmětech. V učitelském sboru základní školy převládají pedagogové střední a starší generace. V souvislosti s klesajícími počty žáků došlo v uplynulých dvou letech ke snížení počtů pedagogických pracovníků, při odchodech bylo přihlíženo zejména k věku pracovníků i ke kvalitě jejich práce.

Ve středních školách pracuje na úseku teoretického vyučování a odborného výcviku 24 pedagogických pracovníků, podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. splňuje jedenáct učitelů. Kolektiv pedagogů má vyšší věkový průměr, kategorie pracovníků do 30 let v něm není zastoupena.

Všichni pedagogičtí pracovníci prošli kurzy znakového jazyka, někteří opakovaně. Zvládnutí znakového jazyka jednotlivými učiteli je na různé úrovni, stejně jako míra jeho využívání při výuce. Příznivý vliv na výchovu a vzdělávání žáků má přítomnost jednoho neslyšícího učitele.

Personální podmínky jsou průměrné.

2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pracovníků

V rámci dalšího vzdělávání se učitelé účastní vybraných seminářů speciální pedagogiky v pražském Pedagogickém centru a kurzů znakového jazyka pořádaných různými subjekty. Zástupkyně ředitele školy pro odborný výcvik dokončila studium školského managementu.

Začínající učitelé jsou uváděni do praxe s pomocí uvádějících učitelů.

Dalšímu vzdělávání a odbornému růstu pedagogických pracovníků je věnována pozornost na průměrné úrovni.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Kontrolní systém odpovídá organizační struktuře školy. Členové vedení vyhodnocují výsledky kontrolní činnosti včetně účinnosti zpětné vazby na poradách, které jsou konány v rozmezí jednoho až dvou týdnů. Průběh a závěry porad vedení jsou písemně zaznamenávány.

Hospitační činnost v základní a zvláštní škole provádějí ředitel školy a jeho zástupce. Kontrolní činnost ředitele školy je v letošním školním roce zaměřena na kvalitu práce pedagogů nově připojených subjektů školy - učilišť. Zástupce ředitele školy provádí v rámci hospitační komplexní kontroly, které zahrnují problematiku dokumentace, stavu a využívání pomůcek a plnění osnov. V hospitačních záznamech je méně pozornosti věnováno odborné a metodické oblasti. Zápisy obsahují konkrétní závěry a doporučení. Přípomínky k výsledkům hospitační jsou projednávány individuálně, obecnější záležitosti jsou diskutovány na pedagogických poradách.

Pro hodnocení pracovníků školy jsou vedením školy stanovena kritéria včetně formy finanční odměny. Ředitel školy aktuálně upravuje a diferencuje výši osobních ohodnocení. Stanovená kritéria jsou dodržována.

Hodnocení žáků učiteli má většinou motivující charakter, převažuje klasické hodnocení známkami.

Rada školy není zřízena.

Systém kontroly a hodnocení má průměrnou úroveň.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Školní řád vymezuje základní povinnosti a pravidla chování žáků, postihuje problematiku bezpečnosti a ochrany zdraví, stanovuje pravidla provozu školy a povinnosti všech pracovníků. V souladu s Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení

vydaných MŠMT ČR je zpracován vlastní pracovní řád školy. Aktuální provozní problémy jsou řešeny operativně.

Důvěrné informace o žácích i zaměstnancích školy jsou řádně zabezpečeny před zneužitím. Všichni učitelé jsou povinni denně sledovat vývěsky na nástěnce umístěné ve sborovně, pracovníci mají přístup ke všem potřebným informacím

Vnitřní informační systém je funkční.

Rodičům dětí a žáků je umožněn denní kontakt se školou, někteří z nich této možnosti využívají. Rodiče dětí a mladších žáků, umístěných v internátě, komunikují s pracovníky školy zpravidla dvakrát týdně. Třídní schůzky jsou pořádány na začátku školního roku, dále je využívána písemná forma vzájemné komunikace. Výchovné a vzdělávací problémy se řeší za osobní účasti rodičů před výchovnou komisí.

Škola spolupracuje s oběma speciálními školami pro sluchově postižené v Praze i některými školami stejného typu v republice. Jako fakultní škola zajišťuje praxi studentů a spolupracuje s dalšími institucemi.

Rada školy není zřízena.

Vnitřní i vnější informační systém je funkční, úroveň je spíše nadprůměrná.

5 Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech, v náležitém rozsahu, obsahově je úplná a má dobrou vypovídací hodnotu.

Zařazování žáků do základní a zvláštní školy je prováděno na základě žádosti rodičů a doporučení odborné komise, složené ze zástupců školy odborných lékařů - foniatra a psychologa. Návrh na vřazení podává speciálně pedagogické centrum. Rozhodnutí ředitele školy o vřazení je v souladu se správním řízením, využívána je možnost dvouměsíčního i déle trvajících adaptačních pobytů. Na žádost rodičů jsou v některých případech v průběhu docházky děti a žáci přefazováni do jiných škol pro sluchově postižené.

Z rozboru osobní dokumentace žáků s postižením ve třídách základních škol a ve zvláštní škole vyplývá, že školní docházku plní až na výjimky žáci zcela neslyšící. Řada z nich pochází z méně podnětného sociálního prostředí, někteří jsou navíc znevýhodněni dalším postižením nebo handicapem. Druh a stupeň postižení žáků v základních školách a ve zvláštní škole jsou v souladu s posláním škol pro sluchově postižené a odpovídají ustanovení vyhlášky o speciálních školách. Obdobná situace je i ve středním odborném učilišti pro sluchově postiženou mládež, které připravuje pro výkon dělnických povolání a odborných činností především absolventy speciálních základních škol pro sluchově postižené z Čech.

Nepříznivé je složení žáků v odborném učilišti pro sluchově postižené, v kterém je z více než 80 % poskytována odborná příprava slyšícím absolventům zvláštních škol. Početní převaha slyšících žáků byla zjištěna v 9 z 10 tříd odborného učiliště.

Povinná dokumentace je řádně vedena na spíše nadprůměrné úrovni.

Přijímací řízení a následné vřazování žáků do základní a zvláštní školy probíhá podle obecně závazných právních předpisů. Vřazování žáků do odborného učiliště pro sluchově postižené je v rozporu s § 2 odst. 8 vyhlášky MŠMT ČR č.127/1997 Sb.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Na 1. stupni základní školy je realizován učební plán ZŠ pro sluchově postižené č.j. 19227/93-24, schválený MŠMT ČR 30. 6. 1993 a na 2. stupni základní školy učební plán č.j. 13024/94-24, schválený MŠMT 2. 3. 1994. Jednotlivým předmětům je vyučováno dle učebních osnov pro sluchově postižené, schválených MŠMT ČR. Struktura žáků v některých třídách neumožňuje plnění osnov v celém rozsahu a tyto jsou kráceny v rozsahu povolených 30 %.

Výjimku tvoří 1. B třída, v které jsou žáci v souladu se světovými trendy a s přáním rodičů vzděláváni bilingválně. Bilingvální program, který respektuje zákonem stanovené právo neslyšících na vzdělání s použitím znakové řeči, neměl v době inspekce schvalovací doložku MŠMT a nebyl povolen ani jako experiment.

Ve zvláštní škole jsou žáci vzděláváni dle MŠMT ČR schválených učebních plánů a osnov č.j. 21 567/95-24. Vzhledem k nízkým počtům žáků je výuka stejně jako ve třech třídách ZŠ realizována na oddělení.

Billigvální program 1.B třídy nebyl předepsaným způsobem schválen, celková kvalita naplňování učebních plánů je průměrná.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Finanční prostředky jsou využívány efektivně v souladu s účelem jejich poskytnutí. Finanční částka umožňuje realizaci vzdělávacích programů. Škola získává další finanční prostředky z pronájmu ploch k parkování automobilů, sponzorské dary poskytuje Povodí Vltava, a.s. a další sponzoři.

Škola využívá finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu v souladu se schválenými učebními dokumenty.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Škola je umístěna v budovách v Holečkově a v Radlické ulici. Oba objekty jsou dopravně dobře dostupné, budova v Holečkově ulici je vhodně situována v areálu Petřína. V uplynulých letech budovy prošly částečnými rekonstrukcemi. Součástí areálu v Holečkově ulici je rozlehlá školní zahrada s pozemkem na pěstitelské práce a se školním hřištěm.

Obě budovy mají ve vztahu k počtu žáků a ke vzdělávacímu programu odpovídající prostorové podmínky. Třídy i dílny jsou funkčně zařízeny. V budově v Holečkově ulici je zřízena učebna výpočetní techniky, vybavená 10 počítači s procesorem Pentium II. Počítače jsou propojeny v síti, k dispozici je i tiskárna a scanner. Učitelé využívají velké množství standardních výukových programů i speciálních programů pro neslyšící. Budována je učebna muzikoterapie, která s pomocí zvukové aparatury, videoaparatury, dětských hudebních nástrojů, barevné a rytmické hudby a dalších přístrojů má umožňovat lepší pochopení zvuků a rytmů a přispívat k lepší srozumitelnosti mluvené řeči. Obdobný úkol plní i tři řečové počítače Speechviewer.

Všechny třídy základní školy jsou vybaveny televizory a videorekordéry, které umožňují systematicky využívat speciální výukové videoprogramy pro neslyšící i „běžné“ programy pro výuku odborných předmětů na 2. stupni ZŠ a v SOU. K nadstandardnímu vybavení v oblasti videotechniky vhodně přispívá i umístění studia Videon v budově školy. Další pomůcky jsou umístěny a využívány ve speciálně pedagogickém centru.

Škola má tělocvičnu, posilovnu, saunu i bazének, který umožňuje plavecký výcvik dětí předškolního věku. Škola vlastní 15 starších kolektivních zesilovacích souprav Siemens Infrarot, které jsou vzhledem k absenci zbytků sluchu většiny žáků a k současné preferenci výkonných individuálních sluchadel využívány sporadicky.

Při výuce jsou využívány vhodné učebnice a učební texty. Někteří učitelé si navíc vytváří vlastní texty k jejichž množení využívají reprografické techniky. Třídy i další prostory školy jsou vybaveny didaktickým materiálem a názornými pomůckami, na jejichž tvorbě se často podíleli i samotní pedagogové. V tomto směru vyniká 1. třída s bilingválním programem.

Ve škole je umístěn i archiv, který obsahuje cenné materiály o formách a metodách vzdělávání sluchově postižených v uplynulých 200 letech. Škola má mikrobuses sloužící k dopravě dětí na exkurze a zájezdy.

Úroveň materiálně technického vybavení je nadprůměrná.

ZÁVĚRY

Koncepce školy zahrnuje v souladu se světovými trendy vzdělávání neslyšících od zjištění sluchové vady až do dosažení dospělosti.

Struktura odborného a pedagogického řízení je funkční, po ukončení optimalizačního projektu je plánováno snížení počtu řídicích pracovníků. Personální obsazení z větší části odpovídá potřebám školy.

Škola má potřebné množství kompenzačních, rehabilitačních a dalších pomůcek, které jsou ve vzdělávacím procesu systematicky využívány.

Žáci jsou vzděláváni dle schválených učebních plánů a osnov, s výjimkou jedné třídy ZŠ, ve které je realizován MŠMT ČR neschválený bilingvální program. Základní vzdělávací metodou je program totální komunikace.

Povinná dokumentace je řádně vedena. Vyplývá z ní, že v ZŠ, ZvŠ a SOU plní školní docházku neslyšící žáci. V OU pro sluchově postižené jsou v rozporu s § 2 odst. 8 vyhlášky č.127/1997 Sb., MŠMT ČR vzdělávání převážně slyšící absolventi zvláštních škol.

Celkově je kvalita řízení školy průměrná.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Z. Bečvářová v.r.

člen týmu K. Kuchler v.r.

.....

V Praze dne 15. 6. 1999

Přílohy: protokol o kontrole

Inspekční zprávu jsem převzal dne: 16. 6. 1999

razítko

Podpis ředitele školy: Vácha v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. Jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	30. 6. 1999	010 1034/99
Školský úřad:	30. 6. 1999	010 1033/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
28. 6. 1999	813/99	Vyjádření vedení školy k inspekční zprávě